

Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden

Remiss från Justitiedepartementet
Remisstid den 13 februari 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Regeringskansliet gav den 8 juli 2022 en särskild utredare i uppdrag att biträda Justitiedepartementet och ta ställning till vissa frågor om offentliga biträden i syfte att stärka rättssäkerheten i migrationsprocessen (Ju 2022:H). Utredaren fick den 7 mars 2023 i uppdrag att även ta ställning till vissa frågor om tolkar och nämndemän.

I juni 2023 överlämnades promemorian En översyn av vissa frågor om offentliga biträden (Ds 2023:14) som varit på remiss till bland annat Stockholms stad. Justitiedepartementet har nu remitterat lagrådsremissen Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden till bland annat Stockholms stad för yttrande. I förhållande till promemorian har vissa ändringar gjorts i denna remiss, bland annat föreslås att behörighetskraven ska skärpas generellt i mål och ärenden där offentliga biträden förordnas och att regleringen om hantering av personuppgifter ska omfatta även tolkar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till de ändringar som föreslås i lagrådsremissen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Staden ställer sig positiv till de förslag på högre och tydligare kompetenskrav på de som förordnas och anlitas som offentligt biträde och för tolkar i migrationsärenden. Som vi har framfört i tidigare yttrande är rätten till offentligt biträde i migrationsärenden viktig för den enskildes rättssäkerhet, då av- eller utvisning av en person innebär ett allvarligt ingrepp på den enskildes frihet och självbestämmanderätt. För att bibehålla förtroendet för migrationsprocessen och bidra till rättssäkra beslut krävs juridiskt kompetenta biträden som kan föra sin klients talan.

Därför välkomnar jag att man i utkastet till lagrådsremiss har valt att utöka de högre kompetenskraven så att de ska gälla för offentliga biträden i alla mål och ärenden samt att det införs kompetenskrav för tolkar och översättare i migrationsärenden.

Vidare ser jag positivt på förslagen om att det ska krävas särskilt tillstånd för att ett offentligt biträde ska få sätta någon annan i sitt ställe och att olämpliga ombud och biträden ska kunna förklaras obehöriga att medverka i migrationsärenden hos Migrationsverket och Polismyndigheten.

I övrigt vill jag hänvisa till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 29 januari 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss av Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden, dnr KS 2024/1241-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Regeringskansliet gav i juli 2022 en särskild utredare i uppdrag att biträda Justitiedepartementet och ta ställning till vissa frågor om offentliga biträden i syfte att stärka rättssäkerheten i migrationsprocessen. I mars 2023 utvidgades uppdraget till att även innefatta vissa frågor om tolkar och nämndemän. I juni 2023 överlämnade utredaren promemorian En översyn av vissa frågor om offentliga biträden (Ds 2023:14) som varit på remiss till bland annat Stockholms stad. Justitiedepartementet har nu remitterat lagrådsremissen Skärpta krav för offentliga biträden och höjda kompetenskrav för tolkar i migrationsärenden till bland annat Stockholms stad för yttrande. I förhållande till promemorian har vissa ändringar gjorts, bland annat föreslås att behörighetskraven ska skärpas generellt i mål och ärenden där offentliga biträden förordnas och att regleringen om hantering av personuppgifter ska omfatta även tolkar.

Av utkastet till lagrådsremissen framkommer att det är viktigt för rättssäkerheten att offentliga biträdens arbete håller hög kvalitet samt att det måste säkerställas att offentliga biträden har den kompetens som krävs för uppdraget. Det är också angeläget att de tolkar och översättare som anlitas i migrationsprocessen tillhandahåller tolkning och översättning av hög kvalitet. I utkastet lämnas därför lagförslag om bland annat att:

- Behörighetskraven för offentliga biträden skärps.
- Det ska krävas särskilt tillstånd för att ett offentligt biträde ska få sätta någon annan i sitt ställe (substitution)
- Olämpliga ombud och biträden ska kunna förklaras obehöriga att medverka i migrationsärenden hos Migrationsverket och Polismyndigheten
- Det införs kompetenskrav för tolkar och översättare i migrationsärenden

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 november 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till de ändringar som föreslås i lagrådsremissen. Stadsledningskontoret anser att förändringarna bidrar till arbetet för alla människors lika rättigheter och att det ligger i linje med kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen om att behörighetskraven för offentliga biträden bör skärpas och att förslagen ökar rättssäkerheten. Stadsledningskontoret anser det helt centralt att de offentliga biträdens arbete håller hög kvalitet, speciellt i migrationsprocessen där behovet av ett kvalificerat juridiskt biträde är påtagligt, då asylsökande ofta befinner sig i en utsatt situation.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.